

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
ГжЗ 370/22
29.9.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судије Радмиле Радић, председника већа, судија Иване Марковић Радојевић и Светлане Павић, чланова већа у парници тужиље АА из ..., ... број ..., коју заступа пуномоћник Милина Дорић, адвокат из Новог Сада, поштански фах 91, 21120 Нови Сад, против туженог “Ringier Serbia” d.o.o. Beograd (раније под називом “Ringier” d.o.o. Beograd), Косовска улица број 10, кога заступа пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из Београда, Улица Његошева број 28-а, ради накнаде штете, вредност предмета спора 300.000,00 динара, одлучујући о жалби тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 632/21 од 02.6.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.9.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 632/21 од 02.06.2022. године у ставу првом и другом изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 632/21 од 02.06.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове услед повреде угледа и части исплати износ од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом, почев од дана пресуђења, па до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 78.800,00 динара са законском затезном каматом, почев од дана извршности пресуде, па до коначне исплате у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка

пресуде. Ставом трећим изреке, одбија се захтев за исплату законске затезне камате на трошкове поступка, почев од дана пресуђења до дана извршности пресуде, као неоснован.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужилја, побијајући је у ставу првом и другом изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је одговорио на жалбу тужилје. Обе странке тражиле су трошкове другостепеног поступка и определиле.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом чл.386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд је оценио да жалба тужилје у побијаном делу пресуде није основана.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а на које другостепени пази по службеној дужности, а жалбом се не указује на другу битну повреду поступка која је могла бити од утицаја на законитост и правилност ожалбене пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је издавач дневних новина “Блиц” и интернет портала www.blic.rs на којем је дана ... године објављен текст под насловом “...” и са поднасловом “У групи екстремиста која је упала у Коларац и претила публици била и антивакцинашица АА” са фотографијама догађаја на којима се налази тужилја. У тексту се наводи следеће: “Лепи запамти ме. Ја ћу да те нађем. Кад изађемо. Ја. Ја ћу да те нађем. А ја кад те нађем, мајка неће да те препозна. Чекам те.”. Ове претње упућене су једном од посетилаца мале сале “Коларчеве задужбине”, где је одржан разговор представљање представе “Сребреница. Кад ми убијени устанемо” ББ, а међу двадесетак људи, који су ометали догађај, викали, претили и тврдили да у Сребреници није било геноцида, певали националистичке песме и величали лик ВВ, нашла се и АА, позната антивакцинашица. Наиме, у жељи да искажу своје неслагање са ставом да су убиства у Сребреници била геноцид, неколико чланова покрета “Живим за Србију”, чији је члан АА, појавили су се у “Коларцу” на разговору о представи “Сребреница. Кад ми убијени устанемо”, која ће бити приказана наредне године. Укупно око 20 људи ометало је овај догађај, а међу њима је било и чланова других удружења. Неки су се појавили у одређеним униформама, неки су били у “цивилу”, али занимљиво је да је већина њих носила мајице на којима је слика Косова, обојена бојама српске заставе, а у чијим оквирима је исписано име покрета “Живим за Србију”, као и слика жене која дели невероватну сличност са АА - Данас је 11. јул, датум када се одаје пошта жртвама у Сребреници, која су по нашем скромном мишљењу преувеличане и то не само према нашем, него и према мишљењу истражитеља Хашког трибунала, тако да ни о каквом геноциду не можемо говорити - рекла је она што се може чути и на снимку на YouTube. Шта се заправо синоћ догодило? Двадесетак екстремних десничара, чланова разних покрета и удружења, ушетало је у “Коларац”, а пред самим вратима сале, једна девојка је покушала да их спречи да уђу, јер је догађај већ почео, а они су просто отишли на друга врата – ми ћемо на други улаз. Добро, снашли смо се. Ми се увек снађемо, казао

је један од мушкараца, како се са снимка може закључити. Исти онај ГГ, који ће касније претити младићу да ће га “наћи” и да га “чека”. Исти ГГ из покрета “Герила”, који је на готово свакој фотографији доступној на интернету обучен у одећу са амблемом ЈСО. Такође, недавно је протествовао у Борчи, испред пекаре чији је власник Албанац. Након што су пронашли начин да уђу у салу, на снимку се даље види како се то догађа управо у тренутку у коме ББ помене име ДД, на шта је одмах одјекнуло “уа”. ББ сместа реагује: - Молим вас. Немојте из публице ништа добацивати. Ја ћу. Ако сте дошли да ометате, прекидате: немојте то да радите. Лепо саслушајте, а ако хоћете нешто да кажете ја ћу вам уступити место. Јел договорено? - питао је он и добио потврдан одговор. - Чујте прво шта ја имам да кажем. Прво да научимо да говоримо. Овде се ради о важним стварима о кључним стварима за будућност овог друштва, које тренутно не постоји, захваљујући националистима. Ја ћу вам вечерас показати шта је национализам. Научићете нешто. Таква изјава наишла је на негодовање, али је аутор представе наставио своје излагање. Непожељни гости били су мирни свега неколико минута, а онда крећу први повици из којих се разазнаје само “У Сребреници није било геноцида”. Реаговали су појединци из публице: “Нисмо дошли Вас да слушамо, молим Вас”, на шта је одговорио: “Е `оћемо!”. На сваку реченицу која им се није допала реаговали су упадицама. Често речи не могу ни да се разазнају, јер су сви викали у глас, али је током пола сата, колико су провели у “Коларчевој задужбини” неколико пута се јасно чуло да су они који сматрају да је у Сребреници био геноцид – потурице и издајници. ББ је покушавао да води дијалог, који једноставно није био могућ, затим полемику, али се све претворило у надвикавање. Када су десничари почели да помињу ВВ и ЂЂ, аутор представе поручио је да би требало да се стиде ових људи, уместо да се поносе, што је изазвало велико негодовање. ББ је изнова покушавао да се врати започетом разговору: - Признати чињеницу геноцида у Сребреници, значи дистанцирати се од њега – казао је са говорнице, а публика је запљескала. Аплауз је иритирао екстремисте толико да су опет почели да вичу, а један од њих, који је и снимао људе у публици, називао је болесницима. Једна жена из публице, оног дела публице који је искрено дошао да слуша предавања, умала је и питала “придошлице” зашто су дошли? Урлање се наставило, у чему је учествовала и АА “Шта је са нашом децом на Косову”, повикао је неко из масе, којој припадају АА и њихови подржаваоци. Имајући у виду да то није била тема, очигледно је да је циљ ових људи био да узнемире и направе инцидент. Оваква замена теза честа је у њиховом начину обраћања. Упркос константном прекидању, ББ се трудио да настави говор, а онда је уследила пројекција, због које је угашено светло. У мрачној сали, десничари су почели да дивљају, певају песму посвећену ВВ, који је правноснажно осуђен за геноцид у Сребреници, прогон, истребљење, злочин против човечности, убиство, нехумано дело, присилно премештање, депортацију, терорисање и противправне нападе на цивиле, узимање талаца. Имали су спремну и заставу и транспарент на коме је писало “Побио вас ..., ваш балија”. Да је циљ ове “посете” било провоцирање и изазивање нереди закључује се на основу тога што је сваки тренутак прекидан повицима, који често нису имали везе са изреченим. Замало да дође до физичког обрачуна. Једна од жена из публице, оне првобитне публице, изгубила је стрпљење и десничаре назвала “сељачинама најобичнијим”, а онда је опсовала, на шта је један од момака, који је ушао заједно са АА, дошао до жене, претећи се надвио над њу. Људи су га смиривали док је он жени претио. Инцидент на ивици насиља подстакао је људе да почну да истерују десничаре. - Ко си ти да ме избациш? Ко си ти? Јел си ти ово направио? Је л' су теби баба и деда ово оставили? Ти си мој к*ац. Ово је народно, а ми смо народ, изађи ти, ти си издао српски

народ - рекао је један националиста младићу који је инсистирао да изађу. Истом младићу припретио је и Реџеповић: - “Лепи запамти ме. Ја ћу да те нађем. Када изађемо. Ја. Ја ћу да те нађем. А ја кад те нађем, мајка неће да те препозна. Чекам те. Сад ћу да ти објасним неке ствари”. Ускоро су почели да напуштају салу, али ни то није прошло без провокације: један од нежељених гостију попео се на бину и поново развио транспарент “Побио вас ..., балија”. У даљем тексту под насловом “Опет замена теза”, пренета је изјава тужиле и наведено: - У групи људи која је протестовала поводом одржавања представе било је неколико покрета и иницијатива. Одлучили смо се за овај вид негодовања, јер се ни на једном медију, па ни на вашем не може чути о 3200 убијених Србија у Подрињу и 8000 у Сарајеву. Једини начин да до јавности дође став већинског становништва Србије поводом наратива о Сребреници био је овај - рекла је АА, када смо јој тражили коментар. На питање да ли сматра да је транспарент “Побио вас Алија, ваш балија”, у најмању руку неумесан, АА опет “брка лончиће”. - Транспарент су донели активисти иницијативе “Нема предаје Косова и Метохије”. О “нагодби” ЕЕ и ЖЖ да се фабрикују догађаји у Сребреници, сведочили су сами Муслимани, попут ЗЗ и то је било пренешено у нашим медијима и може се сматрати општепознатом ствари. Наравно да је неумесно то што је радио сопственом народу – казала је она”. Тужилца је председник покрета “Живим за Србију”, основане 15.08.2018. године и лидер Удружења грађана “Чувари Србије 1244”, основаног 05.09.2018. године. Тужилца је заједно са својим супругом и још 7-8 чланова њеног покрета “Живим за Србију” присуствовала представи “Сребреница. Кад ми мртви устанемо”, аутора ББ, која се приказивала у “Коларцу”, којом приликом су носили беле мајце са сликом Косова и Метохије. Тужилца је објавила више ауторских текстова на интернет порталима и то текст под насловом: “...” од ... године, текст под насловом “...” објављеног дана године на интернет порталу “Global media planet info” утврђено је да је на порталу објављен ауторски текст тужиле под насловом: “...”, текст под насловом: “...”, објављеног дана године на интернет порталу “Inter magazin.rs” текст под насловом: “...” објављен дана ... године у којим текстовима тужилца износи своје ставове и мишљења у вези са питањем обавезне вакцинације деце.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је оценио да се објављене информације, односно спорни текст не односи превасходно на тужилцу, нити је исти објављен у циљу омаловажавања и вређања личности тужиле, већ да је суштина текста обавештавање јавности о догађају на коме је, што је неспорно утврђено, било нереди. Првостепени суд је оценио да се ради о актуелној теми о којој јавност има оправдан интерес да зна, а да је тужилца заједно са члановима свог покрета, присуствовала наведеном догађају, о чему овај текст говори, што није било спорно у току поступка, те да се сходно томе ради о тачној информацији. Такође, првостепени суд је оценио да употреба израза “антивакцинашица” уз име и презиме тужиле не представља информацију чије је објављивање забрањено у смислу одредбе члана 101 и 112 Закона о јавном информисању и медијима, већ да се ради о вредносном суду и критичком мишљењу аутора спорног текста, који је заснован на ставовима и мишљењима које тужилца у медијима, на друштвеним мрежама и у својим ауторским текстовима јавно износи, а који се тичу питања обавезне вакцинације деце у Републици Србији, која тема је свакако тема од општег интереса свих грађана. Ценећи притом да је тужилца јавна личност, да је политички активна, као председник покрета “Живим за Србију”, лидер Удружења грађана “Чувари Србије 1244”, те да у том својству јавно, на провокативан начин и оштрим језиком износи своје ставове по питању обавезне

вакцинације деце, односно по питању ефикасности вакцинација, постојања евентуалне везе аутизма и вакцинације, те иницира јавну дебату на исту тему, на тај начин је дала чињеничну основу новинарима да закључе да она јесте противник вакцина, те је дужна да трпи критичко мишљење о ставовима које износи, чак и у случају када је то критичко мишљење изнето на оштар и провокативан начин употребом речи “антивакцинашица”. Оцењено је такође да оваква одредница није лезионо способна, јер није изнета са намером да повреди част и углед тужиље, већ да укаже на став аутора у погледу валидности теорије коју заступа тужиља у јавности у вези са вакцинисањем деце ММР вакцином.

Првостепени суд је оценио и да означавање групе људи са којом је конкретном приликом, како је то описано у тексту неспорно била и тужиља и како се и види на фотографијама у оквиру текста, а који су присуствовали представи и негодовали и протестовали против представе, названи екстремистима, такође представља вредносни суд изнет од стране аутора текста, односно његово критичко мишљење. При томе, сама тужиља конкретно није означена као екстремиста, већ је наведено да се налазила у групи људи који су од стране аутора окарактерисани као екстремисти, због начина на који су протестовали и транспарената које су носили, а да је при том пружена могућност и тужиљи да да свој коментар и виђење догађаја, који коментар је у целости и пренет у спорном тексту уз јасно навођење да се ради о коментару саме учеснице догађаја, која се ни у једном тренутку није оградилa од поступака људи, који су у тексту означени као екстремисти, нити да не дели њихово мишљење о теми Сребренице нити о исправности начина на који су изразили своје неслагање са темом Сребреница. У погледу закључка аутора који се односи конкретно на тужиљу да она “брка лончиће” првостепени суд је оценио такође да се ради о вредносном суду аутора, као одговор на чињеницу да тужиља није дала конкретан одговор на постављена питања од стране новинара, ради коментарисања самог догађаја.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, супротно жалбеним наводима тужиље, првостепени суд је правилно применио материјално право када је одлучио као у изреци, дајући за своју одлуку јасне и довољне разлоге које у свему прихвата и овај суд, као Апелациони.

Одредбом члана 112 Закона о јавном информисању и медијима предвиђено је да свако лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других средстава правне заштите, која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона.

Одредбом чл.79 став 1 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да је достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно заштићено, а ставом другим истог члана је прописано да објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају

или личности на коју се информација односи.

У конкретном случају правилан је закључак првостепеног суда да тужиљи применом одредби чл.79 ЗЈИМ и чл.200 Закона о облигационим односима не припада право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због повреде части и угледа. Ово имајући у виду да је правилно закључио првостепени суд да је тужени поступао у складу са дужном новинарском пажњом примереном околностима конкретног случаја, да информације изнете у тексту не представљају забрањене информације у смислу одредбе чл.79 став 1 Закона о јавном информисању и медијима, те да није повређено достојанство личности тужиље заштићено одредбом чл.79 став 1 Закона о јавном информисању и медијима, те да нема одговорности издавача за накнаду нематеријалне штете услед повреде угледа и части тужиље, сходно одредбама члана 112, 114 и 115 Закона о јавном информисању и медијима, нити постоји обавеза туженог да тужиљи надокнади нематеријалну штету имајући у виду да се у погледу конотација на које тужилца указује тужбом за које тврди да повређује њену част и углед, ради о вредносним судовима аутора текста о деловању и теоријама које заступа тужилца, које нису лезионо способне, јер нису изнете са намером да повреде част и углед тужиље, већ да се ради о врсти критике заштићене одредбом члана 10 Европске конвенције о људским правима, јер је иста изнета у циљу јавне расправе о питањима од значаја за јавност, те да су изнете информације изнете и у складу са одредбом члана 5 Закона о јавном информисању и медијима, којима је прописано да се путем медија објављује информација, идеја и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна у складу са одредбама овог закона. Разлоге првостепеног суда дате у образложењу првостепене пресуде у свему прихвата и овај суд, као другостепени и упућује на исте сходно одредби чл.396 став 2 ЗПП-а.

Сходно наведеном, неосновани су наводи жалбе тужиље који углавном представљају понављање навода изнетих током првостепеног поступка, због чега сматра да је првостепени суд погрешно оценио да наведени текст нема лезиону способност. Ово посебно имајући у виду да је тужилца по занимању ..., да је активиста у јавности поводом питања обавезне вакцинације, али и да је политички активиста, која у истом својству иступа у јавности изношењем оштрих ставова и критике путем средстава медија, као и на друштвеним мрежама, те која је конкретном приликом у догађају који се описује чланком била учесник, у оквиру групе која је испољила на агресиван начин сопствене ставове, онемогућавајући отворену расправу на тему скупа и вређајући учеснике скупа који су супротног становишта, а да при томе, не само да се није оградилa од таквог деловања, већ је таквом понашању пружила подршку својим активним учешћем. Због наведеног тужилца мора да буде спремна и да толерише, односно трпи критику са већим степеном толеранције, што је првостепени суд узео у обзир правилно приликом оцене права тужиље за накнаду штете у смислу одредбе члана 200 Закона о облигационим односима, а које у свему прихвата и овај суд, као другостепени.

Суд је имао у виду и друге жалбене наводе, али је нашао да се истима не доводи у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања и донете одлуке, па их посебно не образлаже применом одредбе чл.396 став 1 ЗПП-а.

Правилно је донета и првостепена одлука о трошковима поступка, правилном

применом одредбе чл.153 и 154 ЗПП-а. Сходно наведеном, одлучено је као у ставу првом изреке применом одредбе члана 390 ЗПП-а и чл. 401 тачка 2 ЗПП-а .

Имајући у виду да тужиља није успела са жалбом, а да трошак одговора на жалбу није био нужан, донета је одлука као у ставу другом изреке, применом одредбе чл.165 став 1 у вези са чланом 153 ЗПП-а .

**Председник већа-судија
Радмила Радић , с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић